

စစ်ကိုင်းမြို့ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးအပေါ် ပြည်သူလူထု၏ အမြင် သုတေသန အစီရင်ခံစာ

ဤအစီရင်ခံစာသည် ယုံကြည်ရာ အသိပညာပြန့်ပွားရေးအသင်း၏ သုတေသနအထောက်အကူပြုအဖွဲ့က စစ်ကိုင်းမြို့ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးအပေါ် ပြည်သူလူထု၏ အမြင်ကို သုတေသနပြု လေ့ထားထားသော အစီရင်ခံစာဖြစ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာသည် ရုပ်ပြအစီရင်ခံစာဖြစ်ပါသည်။ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာများကို ပြည်သူလူထုနှင့် ပိုမိုထိတွေ့ဆက်စပ်နိုင်ရန်အတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သုတေသနစစ်တမ်းကောက်ရသည့် ရည်ရွယ်ချက်များမှာ

ယခုအခါ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွင် ပြည်သူများအနေဖြင့် ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးအပေါ် သဘောထားအမြင်များ လိုအပ်ချက်များကို သိရှိနိုင်ရန်

ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလတွင် နိုင်ငံသားများမှ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးတစ်ခုကို ကျင့်သုံးနိုင်သော နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး လက်တွေ့တွင်ပြည်သူများ၏ အတွေ့အကြုံသဘောထားများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်

ရပ်ကွက်အဆင့်အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပြည်သူများ၏ အတွေ့အကြုံ၊ အမြင်သဘောထားတွေမှတစ်ဆင့် နောင်လာမည့် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ရန် တို့ဖြစ်သည်။

ဤသုတေသနတွင်

၁။ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေး ထိရောက်မှု

၂။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး

၃။ သတင်းအချက်အလက်ရရှိမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု

၄။ ရပ်ကွက်နေပြည်သူများ၏ ရပ်ကွက်အရေးတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု

၅။ သာတူညီမျှမှု ဟူသည့် ကဏ္ဍငါးရပ်ကို လေ့လာထားပါသည်။

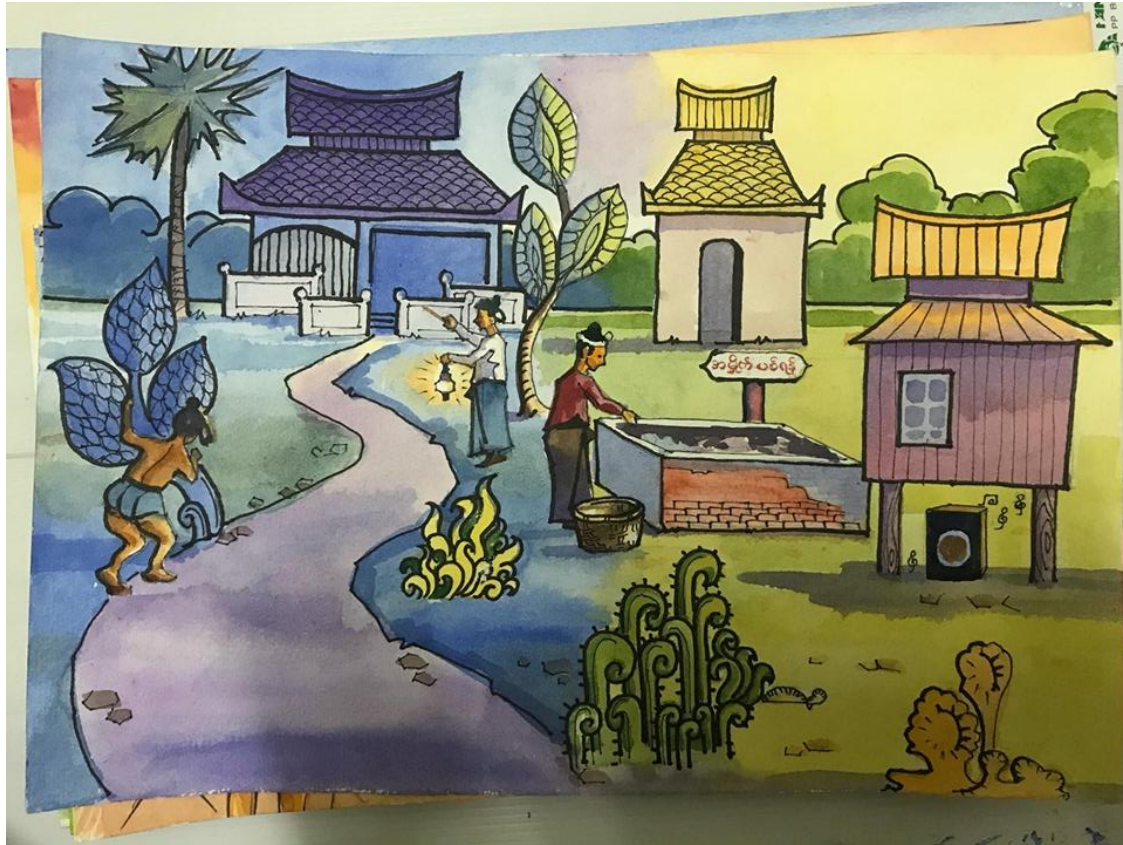

ရက်ကွက်အတွင်းရှိရေးကြီးသော ပြဿနာများကိုမေးမြန်းရာ စစ်ကိုင်းမြို့နေ ပြည်သူလူထုသည်

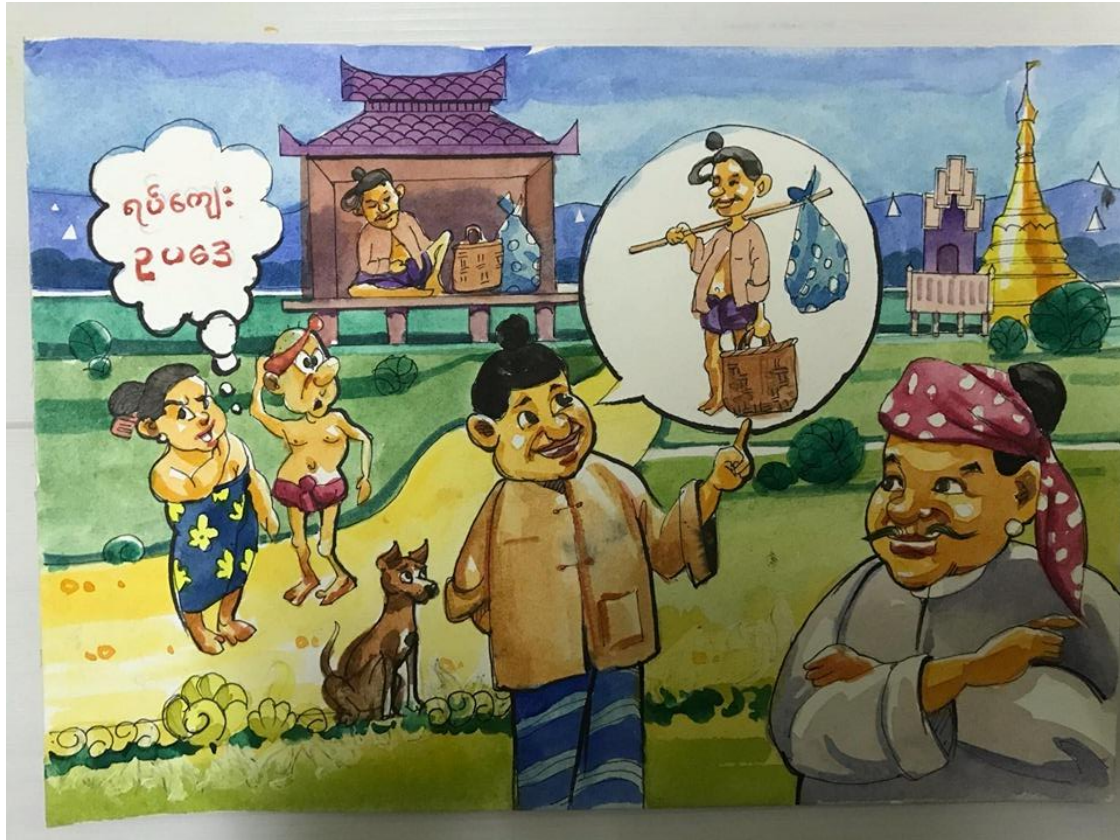
၁။ “လုံခြုံရေး”

၂။ “ပတ်ဝန်းကျင်ဆူညံမှု” နှင့်

၃။ “စည်းကမ်းမဲ့အမှိုက်ပစ်မှု” တို့ကို အရေးကြီးဆုံး ပြဿနာများဟု အစဉ်လိုက်သတ်မှတ်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် စစ်ကိုင်းမြို့၏ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍတွင် ပြည်သူများ၏ စိုးရိမ်မှုနှင့် လိုအပ်ချက်ဖြစ်သော “လုံခြုံရေး”၊ “ဆူညံသံ” နှင့် “အမှိုက်” ပြဿနာများကို ဦးစားပေး စီစဉ်ဖြေရှင်းသင့်ပါသည်။

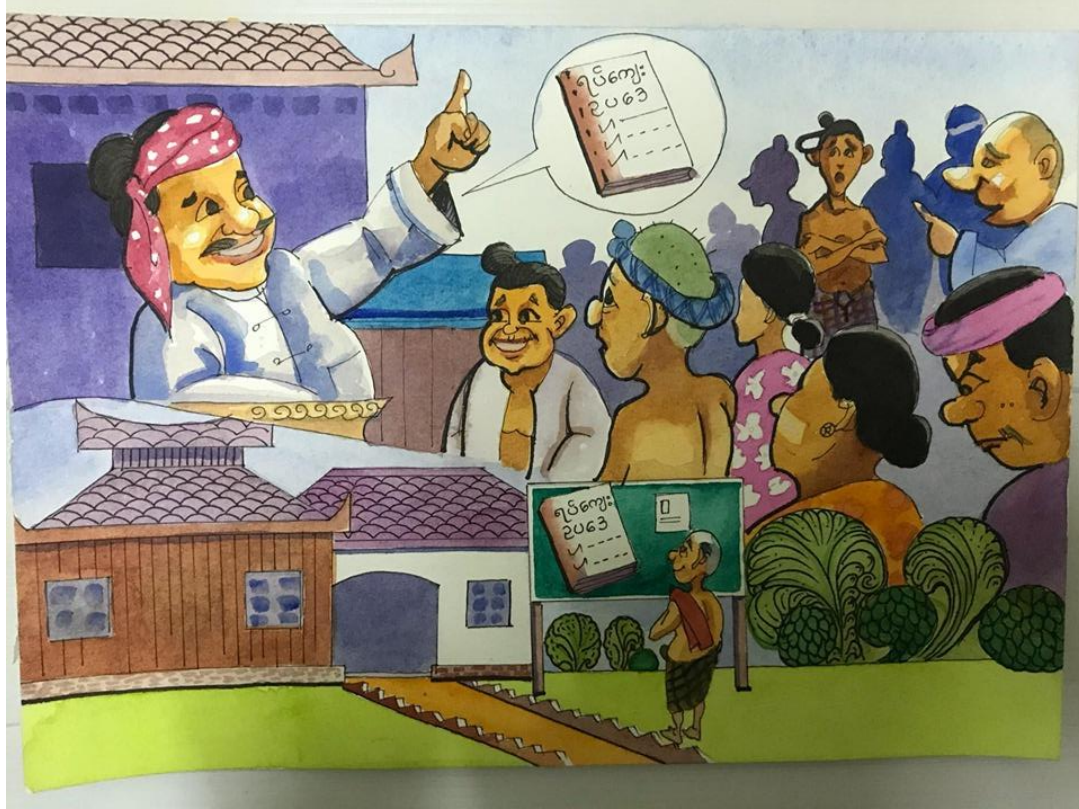
သုတေသနစစ်တမ်းအရ ပြည်သူလူထုသည် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေကို ကြားဖူး/ဖတ်ဖူးခြင်း အင်မတန်နည်းကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

(သုတေသနစစ်တမ်း ဖြေဆိုသူများ၏ ၇၁% သည် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေကို “မကြားဖူးပါ” ဟု ဖြေဆိုကြပြီး

ဖြေဆိုသူများ၏ ၉၁% သည် “မဖတ်ဖူးပါ” ဟု ဖြေဆိုကြသည်။)

ထို့ကြောင့် ရပ်/ကျေး အုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေနှင့် ပတ်သက်သော ဗဟုသုတများ

အားနည်းလျက်ရှိသည်ကိုလေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ ဥပမာ - အသစ်ပြဋ္ဌာန်းထားသော ရပ်/ကျေး ဥပဒေအရ ညအိပ်ညနေ ဧည့်သည်အတွက် ဧည့်စာရင်းတိုင်ကြားရန် မလိုအပ်တော့သော်လည်း ဖြေဆိုသူအများစုက တိုင်ကြားရန်လိုအပ်သည်ဟု ဖြေဆိုသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

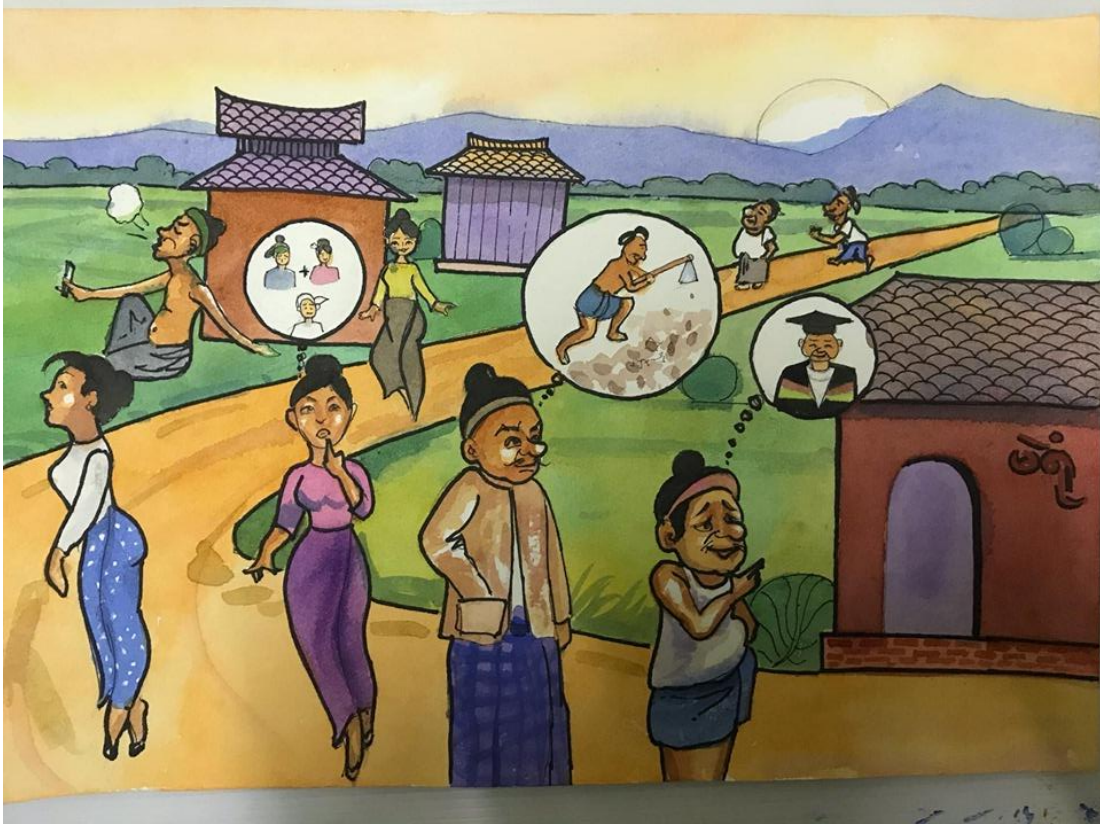
ရပ်/ကျေး ဥပဒေနှင့် ဥပဒေပါအချက်အလက်များသည် ပြည်သူလူထု၏ နေ့စဉ်လူမှုဘဝနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရပ်/ကျေး ဥပဒေဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများနှင့် အရေးပါပုံတို့ကို ပြည်သူတို့ ပိုမိုသိရှိနားလည်စေရန် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်ရှိသူများ၊ ရပ်မိရပ်ဖများ၊ ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက ထိရောက်သည့်အသိပညာပေး အစီအစဉ်များပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

သုတေသန စစ်တမ်းအရ စစ်ကိုင်းမြို့နေ ပြည်သူလူထုသည် ရက်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များကို (အဂတိ) လက်ဆောင်၊ ငွေကြေးတစ်စုံတစ်ရာပေးခြင်းများ “မရှိတော့” ဟုအများစုက ဖြေဆိုကြသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ သုတေသန စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများ၏ ၉၂% ကလည်း ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် လက်ဆောင်ငွေကြေးများ “မပေးခဲ့ဖူးပါ” ဟု ဖြေဆိုကြပြီး ၇% က “ပေးခဲ့ဖူးပါသည်” ဟုတ်ဖြေကာ ကျန် ၁% က “မဖြေကြားလိုပါ” ဟု ဖြေဆိုသည်။

မိမိ အကျိုးစီးပွားအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင် လုပ်ဆောင်ရတာ လွယ်ကူစေရန်သော်လည်းကောင်း ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ဝင်များကို (အဂတိ)လက်ဆောင်၊ ငွေကြေး တစ်စုံတစ်ရာ ပေးကမ်းခြင်းသည် မလျော်ကန်ပါ။ ထို့အတူ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ဝင်များမှ (အဂတိ)လက်ဆောင်၊ ငွေကြေး တစ်စုံတစ်ရာ တောင်းဆိုပါကလည်း ပေးကမ်းရန်မလိုပါ။ ထိုသို့ တောင်းဆိုသောသူကို ဥပဒေအရာ ထိရောက်စွာ အရေးယူနိုင်ရန် ထိန်းကြောင်း တိုင်ကြားရပါမည်။

စစ်ကိုင်းမြို့နေ ပြည်သူလူထုသည် ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ကောင်းမွန်သည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ သုတေသနစစ်တမ်း ဖြေဆိုသူများ၏ ၇၂% က ပြီးခဲ့သည့် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးကောက်ပွဲတွင် ၎င်းတို့၏ မိသားစုမှ ပါဝင်မဲပေးခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုကြပြီး၊ ၂၅% က မဲမပေးခဲ့ပါဟု ဖြေကာ၊ ကျန် ၄% မဲပေး မပေး မသိပါဟု ဖြေဆိုကြသည်။ ။

မဲပေးရာတွင်

ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ “အရည်အချင်း” ကို ကြည့်၍ မဲပေးခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၆၂% ၊

ရှေ့က ရက်ကွက်အတွင်းလုပ်ဆောင်ချက်များကို ကြည့်၍ မဲပေးခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၁၉% ၊

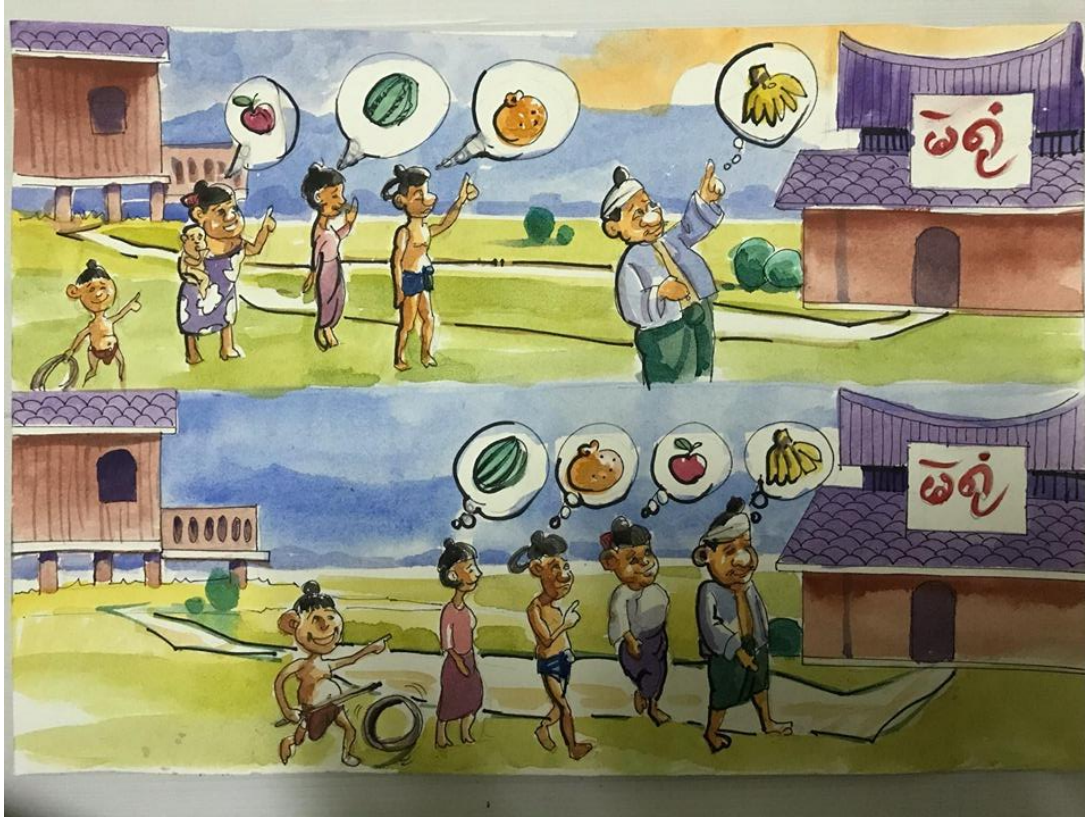
ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ကိုယ်စားပြုသော ပါတီကို ကြည့်၍ မဲပေးခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၇% ၊

ပုဂ္ဂိုလ်ရေးခင်မင်မှုအရ မဲပေးခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၅% ၊

နာမည်ကျော်ကြားမှုကြောင့် မဲပေးခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၁% နှင့်

အခြားသော အကြောင်းအရာများကို အခြေခံ၍ မဲပေးခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၇% ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ထို့အတူ ဖြေဆိုသူများ၏ ၈၈% က ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးကောက်ပွဲတွင် “မဲပေးရန် အရေးကြီးပါသည်” ဟု ဖြေဆိုကြသည်။

ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးကောက်ပွဲတွင် တစ်အိမ်ထောင်တစ်ယောက်မဲပေးရသည့်စနစ်ကို သဘောကျသူ ၃၄% ရှိပြီး အသက် ၁၈နှစ် ပြည့်ပြီးသူတိုင်းမဲပေးနိုင်သည့်စနစ်ကို သဘောကျသူ ၆၀% ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

သုတေသနဖြေဆိုသူများ၏ ၈၀% က ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးကောက်ပွဲတွင်
လူတိုင်းခွဲခြားမှုမရှိပါဝင်ရွေးကောက်ခံနိုင်ကြသည်ဟု ဖြေဆိုကြပြီး ၆% က ထိုသို့မဟုတ်ပါ ဟု ဖြေဆိုကြသည်။

ထို့အတူ ရွေးကောက်ပွဲများသည် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအတွက်မျှတသည်ဟု သဘောတူသူ ၇၁% ပြီး
သဘောမတူသူ ၁၀% ရှိပါသည်။

အမျိုးသမီးများ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးတွင်ပါဝင်မှုကို လက်ခံသူနှင့် ထိုသို့ပါဝင်လာပါက အမျိုးသားများနည်းတူ
တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်မည်ဟု သဘောတူသူ ၇၅% နှင့် ၇၆% အသီးသီးရှိကြပါသည်။

အခြားသော အရေးကြီးသည့် လေ့လာတွေ့ရှိမှုများ

ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေး ထိရောက်မှု ကဏ္ဍတွင်

- ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရာအိမ်မှူးနှင့် ဆယ်အိမ်မှူးတို့က ရပ်ကွက်အတွက်ဆောင်ရွက်ရာမှာ အတူတကွပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုရှိသည်ဟု ဖြေဆိုသူအများစု (၇၀%) က လက်ခံကြသည်။
(သဘောမတူသူ ၁၄%)
- ဖြေဆိုသူအများစု (၆၈%) က ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကောင်းမွန်လာသည်ဟု ဖြေဆိုသည်။ (သဘောမတူသူ ၃၁%)
- လက်ရှိရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍
 - သာရေးနာရေး ကိစ္စများတွင်အထောက်အပံ့အကူအညီများပေးခြင်း
 - ရပ်ကွက်အတွင်းရှိပြည်သူများ ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လာနိုင်ခြင်း
 - ရပ်ကွက်ရုံးနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေလာခြင်း နှင့်
- ရပ်ကွက်အတွင်းရှိ ပြဿနာများကို ပိုမိုအလေးထားဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း တို့ကို သဘောအကျအဆုံးအချက်များအဖြစ် အစဉ်လိုက်ရွေးချယ်ကြသည်။

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကဏ္ဍတွင်

- ရပ်ကွက်နေပြည်သူများအား ရပ်ကွက်အတွင်းလိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းများအကြောင်း အသိပညာပေးမှုများ ပြုလုပ်ပါသည်ဟု ဖြေကြားသူ ၄၆% နှင့် မပြုလုပ်ပါဟု ဖြေကြားသူ ၃၉% ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။
- “ကျူးကျော်ခြင်း”၊ “ရပ်ကွက်အတွင်းခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်း” ၊ “တရားမဝင်လုပ်ငန်းများ” ၊ “အချိန်မတော်အသံချဲ့စက်ဖွင့်ခြင်း” ၊ “လောင်းကစားလုပ်ခြင်း” များနှင့်ပတ်သက်၍ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုရှိကြောင်း ဖြေဆိုကြသည်။
(ဖြေဆိုသူများ၏ ၇၅% က သဘောတူ)
- ရပ်ကွက်အတွင်း လုံခြုံရေးကဏ္ဍတွင် “အလွန်ဘေးကင်းလုံခြုံသည်” နှင့် “အသင့်အတင့်ဘေးကင်းလုံခြုံသည်” ဟု ဖြေဆိုသူ ၃၆.၅% က ယူဆပြီး၊ “အနည်းငယ် (သိပ်)မလုံခြုံပါ” နှင့် “အလွန်မလုံခြုံပါ” ဟု ဖြေဆိုသူ ၂၃.၇၅% က ယူဆကြသည်။
- လုံခြုံရေးတွင် လွန်ခဲ့သောနှစ်ကထက်ပိုမိုတိုးတက်လာသည်ဟု ယူဆသူ ၄၁% မပြောင်းလဲဟု ယူဆသူ ၃၈% ဆုတ်ယူသွားသည်ဟု ယူဆသူ ၁၆% ဟု အသီးသီးလေ့လာတွေ့ရှိရသည်။
- အဖြေဆိုသူအများစု (ပျမ်းမျှ ၇၀%) က “ရာဇဝတ်မှုနှင့် အခြားအမှုကိစ္စများ”၊ “မူးယစ်ရမ်းကားသူများ” နှင့် “သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း” များတွင် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက အရေးယူဆောင်ရွက်မှုရှိကြောင်း သဘောတူကြသည်။ (သဘောမတူသူ ၁၃ %)
- ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ပြဿနာများ အငြင်းပွားမှုများကို ဘက်လိုက်မှုမရှိပဲ ဖြေရှင်းပေးသည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၆၈% က သဘောတူပြီး ၁၃%က သဘောမတူကြပါ။

- ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ အဂတိလိုက်စားများနှင့် ရပ်ကွက်နေပြည်သူများက ငွေကြေးလက်ဆောင်ပေးမှုများ သိသာစွာ လျော့နည်းလာကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

သတင်း အချက်အလက်ရရှိနိုင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ယူမှုတာဝန်ခံမှု ကဏ္ဍ

- သုတေသနစစ်တမ်း ဖြေဆိုသူ ၅၀% က ၎င်းတို့ရပ်ကွက်တွင် ကိုယ်ထူကိုယ်ထရန်ပုံငွေရှိသည်ဟု ဖြေဆိုပြီး ၃၁% မှာ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ရန်ပုံငွေမရှိဟုဖြေဆိုကာ ကျန် ၁၉% က မသိပါ ဟုဖြေဆိုသည်။
- ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ရန်ပုံငွေ ရှိသည်ဟု ဖြေဆိုသူများကို ဆက်လက်မေးမြန်းရာ အဆိုပါရန်ပုံငွေများကို ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာ သုံးစွဲပါသည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၄၀% ၊ မသိပါဟုဖြေဆိုသူ ၅၄% နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာ မသုံးပါဟု ဖြေဆိုသူ ၅% ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။
- ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ထံမှ သိသင့်သိထိုက်သော သတင်းအချက်အလက်များ လုံလောက်စွာ ရရှိပါသည် ဟု ၅၃% ကထောက်ခံဖြေဆိုပြီး ၂၉% က မရရှိပါဟုဖြေဆိုသည်။
- ရပ်ကွက်ရုံးတွင် ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်လာရောက်လုပ်ပေးခြင်း စသော အစီစဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်ရရှိပါသည် ဟု ဖြေဆိုသူ ၉၀% က ဖြေကြားသော်လည်း ရက်ကွက်အတွင်းလုပ်ဆောင်နေသော စီမံကိန်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိမှုကို ဖြေဆိုသူ ၅၀% ကသာ ရရှိသည်ဟု ထောက်ခံဖြေဆိုသည်။
- ရပ်ကွက်အတွက်အကြံပြုချက်များကို ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ထံ တင်ပြနိုင်သည့်နည်းလမ်းများမှာ
 - o ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ တိုက်ရိုက်တင်ပြခြင်း
 - o ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးရုံးမှ ကျင်းပသော ဆွေးနွေးပွဲများတွင် တင်ပြခြင်း
 - o ဆယ်/ရာအိမ်မှူးများထံမှတစ်ဆင့်တင်ပြခြင်းတို့ သည် အများဆုံးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

ရပ်ကွက်နေပြည်သူများ၏ ရပ်ကွက်အရေးတွင်ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ကဏ္ဍတွင်

- လက်ရှိရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် ရပ်ကွက်နေပြည်သူများနှင့် တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ ရှိသည်ဟု ဖြေဆိုသူ ၅၂% ကဖြေကြားပြီး ၃၈% က တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ မရှိပါဟု ဖြေကြားသည်။
- သုတေသနစစ်တမ်းဖြေဆိုသူများ၏ ၅၆% က ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် မပါဝင်ဖူးပါဟု ဖြေကြားကြပြီး ကျန် ၄၄% က ပါဝင်ဖူးပါသည်ဟု ဖြေဆိုသည်။
- တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် မပါဝင်ဖြစ်သည့်အကြောင်းအရင်းများမှာ “ဆွေးနွေးပွဲတက်ရန်အချိန်မရ၍” မတက်ဖြစ်ခြင်းနှင့် “မိမိအိမ်မှ အခြားသောမိသားစုဝင်များသွားတက်သောကြောင့်” မတက်ဖြစ်ခြင်းတို့သည် အများဆုံးဖြစ်သည်။

သာတူညီမျှမှု ကဏ္ဍတွင်

- ပွဲကျင်းပခွင့်အမိန့်ထုတ်ပေးခြင်း
- ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင်ပါဝင်စေခြင်း
- ထောက်ခံစာယူခြင်း
- အငြင်းပွားမှုကိုဖြေရှင်းခြင်း

စသည့် ကိစ္စများတွင် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးရုံးမှ အကူအညီအခွင့်အရေးရယူရာတွင်ညီမျှမှု ရှိကြောင်း အများစုက သဘောတူမြေဆိုကြသည်။ (ပျမ်းမျှသဘောတူမှု ၆၀.၇၅% ၊ ပျမ်းမျှ သဘောမတူမှု ၅.၂၅%)